אימא דבר תרמית לכול דלמו לה כר תרמית . כגון לילנות לה ביום ולא תאמר ותמתי לה ליכא מחרמית והא ליכא שום פירכא וי"ל דלהכי לה ילפינן מחרמית משום דהוו שני כתובים הבאים כאחד דתמתי לילטריך קרא למכתב כי תבא בכרם רעך ליקף מחרמית לגמ' ודלי שני כתובים הבאים כאחד גינהו ואין מנמדין וכי דרים מקמה כל בעלי קמה על כרחך לגטריך כרם להלטותיו כדקאמרינן בסמוך : **אמר** רבה להלטותיו דתניא כו' . תימה דמכל מקום למה נכתב כרם דהוה ליה למכתב כי תבא בשל רעך דהא קמה קמה דכתיב ב' פעמים דרשינן תרוייהו חד לרבות כל בעלי קמה וחד לחדש בתלוש *והייט משום דלא הוה ליה למכתב בקמת רעך אלא בשל רעך ומשמ לגטריך ליה לשום דרשה :

אלא למ"ד גזל כיסי מותר כו' . פי' בקונטרס דפלוגתייהו בהגוזל ומחליל (ב"ק דף קיג.) וקשיא דהתם לפילו מלן דשרי לה שרי לגלח הפקעת הלוותו לחבל גזילה ממש מולו כולי עלמא לחסור לגלח תור"י דפלוגתייהו לקמן בהמקבל (דף קיח: ושם) דלימל דשרי גזילתו ממש ור"ת למלן דלמר גזל כיסי מותר מלי עביד ליה לקרא דוחבא שם קושטו דדרשינן בהגוזל בפרת (ב"ק דף קיג:) ידקדק עם קושטו שלא יגלוס עליו ולא יבא עליו בעקיפין ודרש מהתם דגזל הכותי לחסור ולימל למימר דס"ל דקרא לייטי כשידם תקיפה על עלמם דלחם כן היכי קלמר קרא דילמל ביובל לילך יגל ביובל והלא הכותי לא יניחנו לגלחת ויש לומר דהיכא דליכא חילול הפם מודה לחסור שהכותי בעת עליו ועוקר לו כל שכלו והוה חילול הפם לם היה יולא בחזקה קודם היובל :

רעך ולא של הקדש . דס"ד כיון דשרי רחמנא ליסור גזל שלוכל משל חבירו הכי נמי הוה לימינא דשרי בשל הקדש תימה דתניא בפ' ולד חטלת (מעילה דף יג.) הפועלים לא יאכלו גרוגרות הקדש וכן פרס לא תאכל כרשיני הקדש ומפיק לה בגמרא מדכתיב לא תחסום שור בדישו דישו שלך ולא דישו של הקדש ולפ לפועלים יגיף ליה ה"ג לעניין גמר מלאכה דמעשר לא גמרינן בפועל גלח מדים ות"ל רעך למה לי למעוטי הקדש ועוד למ"ל לגטריך רעך ג' פעמים חד בכרם וקנים בקמה לחד למעוטי הקדש וחד דרים ליה לקמן (דף פח:) לסור במחובר ובליבי למאי לחת ולמאן דדרים לסור במחובר מקרא לחבינא ← גם הבני לייתר **ושמת לשום דרשה** לגטריך ליה :

שבעך ולא לכילה גסה . מי לגלו דכתיב "שבעך" הוה ממטעטין מוחלטת" לכילה גסה *דלכילה גסה לא שמה לכילה ולא הוה דרשינן ולחלת ולא מוכן דשמיה לממרם מיניה ולא מוכן : [יומא פו.]

בשעה שאין גמר מלאכה, ותלוש מן הקרקע מאחר שנגמרה מלאכתו, ובדבר שאין גידולו מן הארץ : **נמי** מנא הני מילי דכתיב כי תבא בכרם רעך ואכלת אשכחן כרם, בל מילי מנא לן ? **נמרינן מכרם** : מה כרם מיוחד דבר שגידולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו אף כל דבר שגידולי קרקע בשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו, מה לכרם שכן חייב בעוללות **נמרינן מקמה** קמה גופה מנא לן דכתיב כי תבא בקמת רעך וקטפת מלילות בידך} מה לקמה שכן חייבת בחלה, ומאי דהאי קמה=קמה דמתחייבת בחלה היא דלמא כל קמה קאמר רחמנא ? אתיא "קמה" קמה כתיב הכא כי תבא בקמת רעך וכתיב התם מתחל חרמש בקמה" מה התם קמה דמיחייבא בחלה, אף הכא נמי קמה דמיחייבא בחלה, איבא למיפרך מה לקמה שכן חייבת בחלה שכן יוכיח, מה לכרם שכן חייב בעוללות, קמה תוכיח, *וחזר הדין לא ראי זה כראי זה בצד השוה שבהן שכן דבר שגידולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו אף כל דבר שגידולי קרקע בשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד מובח {ואתא נמי זית דאית ביה צד מובחלזית במה הצד אתי, הוא נופיה כרם איקרי דכתיב "ניבער מגדיש ועד קמה ועד כרם זית" *אמר רב פפא "כרם זית" אקרי, כרם סתמא לא אקרי אמבל מקום קשיא} אלא אמר שמואל אמר קרא "וחרמש" לרבות כל בעלי חרמש {והאי "חרמש" מיבעי ליה בשעת חרמש-אבל, שלא בשעת חרמש לא תיכול: והוא "מואל כליך לא תתן} נפקא תינח דבר חרמש, דלאו בר חרמש מנא לן ? אלא אמר יצחק אמר קרא "קמה" לרבות כל בעלי קמה, והא אמרת "קמה-קמה"=דמיחייבא בחלה ? הני מילי מקמי דניתי "חרמש" השתא דאתי "חרמש" איתרבי ליה כל דבר חרמש ואף על גב דלא מיחייב בחלה, "קמה" למה לי ? לרבות כל בעלי קמה, והשתא דנפקא לן מחרמש ומלמה "כי תבא בכרם רעך" למה לי ? אמר רבא להלטותיו כדתניא כי תבא נאמר באן ביאה ונאמר להלן לא תבא עליו השמש, מה להלן בפועל הכתוב מדבר אף כאן *בפועל הכתוב מדבר, "בכרם רעך" ולא בכרם כותי *נגזל כותי אסור היינו דאיצטריך קרא למישרי פועל אלא למ"ד גזל כותי מותר-השתא מותר פועל מיבעיא מוקים לה בכרם רעך "ולא של הקדש} "ואכלת" ולא מוצץ "ענבים" "לא ענבים ולא יין" כנפשך: כנפש של בעל הבית כך נפשן של פועל מה נפשל אוכל ופטור אף נפשו של פועל אוכל ופטור "שבעך" "ולא אכילה גסה" "אבל כליך לא תתן בשעה שאתה נותן לבליו של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה נותן לבליו של בעה"ב אי אתה אוכל} אמר רבי ינאי אין המבל מתחייב במעשר עד

*בכלל לכילה לכל המתת דכתיב "שבעך" ולא לכילה גסה' לחייב "ואכלת" למדרש מיניה ולא מוכן : [יומא פו.]

תורה אור

כאן ראשון מובא בגמ'

בשעה שאין גמר מלאכה, ותלוש מן הקרקע מאחר שנגמרה מלאכתו, ובדבר שאין גידולו מן הארץ : **נמי** מנא הני מילי דכתיב כי תבא בכרם רעך ואכלת אשכחן כרם, בל מילי מנא לן ? **נמרינן מכרם** : מה כרם מיוחד דבר שגידולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו אף כל דבר שגידולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו, מה לכרם שכן חייב בעוללות **נמרינן מקמה** קמה גופה מנא לן דכתיב כי תבא בקמת רעך וקטפת מלילות בידך} מה לקמה שכן חייבת בחלה, ומאי דהאי קמה=קמה דמתחייבת בחלה היא דלמא כל קמה קאמר רחמנא ? אתיא "קמה" קמה כתיב הכא כי תבא בקמת רעך וכתיב התם מתחל חרמש בקמה" מה התם קמה דמיחייבא בחלה, אף הכא נמי קמה דמיחייבא בחלה, איבא למיפרך מה לקמה שכן חייבת בחלה שכן יוכיח, מה לכרם שכן חייב בעוללות, קמה תוכיח, *וחזר הדין לא ראי זה כראי זה בצד השוה שבהן שכן דבר שגידולי קרקע ובשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו אף כל דבר שגידולי קרקע בשעת גמר מלאכה פועל אוכל בו מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד מובח {ואתא נמי זית דאית ביה צד מובחלזית במה הצד אתי, הוא נופיה כרם איקרי דכתיב "ניבער מגדיש ועד קמה ועד כרם זית" *אמר רב פפא "כרם זית" אקרי, כרם סתמא לא אקרי אמבל מקום קשיא} אלא אמר שמואל אמר קרא "וחרמש" לרבות כל בעלי חרמש {והאי "חרמש" מיבעי ליה בשעת חרמש-אבל, שלא בשעת חרמש לא תיכול: והוא "מואל כליך לא תתן} נפקא תינח דבר חרמש, דלאו בר חרמש מנא לן ? אלא אמר יצחק אמר קרא "קמה" לרבות כל בעלי קמה, והא אמרת "קמה-קמה"=דמיחייבא בחלה ? הני מילי מקמי דניתי "חרמש" השתא דאתי "חרמש" איתרבי ליה כל דבר חרמש ואף על גב דלא מיחייב בחלה, "קמה" למה לי ? לרבות כל בעלי קמה, והשתא דנפקא לן מחרמש ומלמה "כי תבא בכרם רעך" למה לי ? אמר רבא להלטותיו כדתניא כי תבא נאמר באן ביאה ונאמר להלן לא תבא עליו השמש, מה להלן בפועל הכתוב מדבר אף כאן *בפועל הכתוב מדבר, "בכרם רעך" ולא בכרם כותי *נגזל כותי אסור היינו דאיצטריך קרא למישרי פועל אלא למ"ד גזל כותי מותר-השתא מותר פועל מיבעיא מוקים לה בכרם רעך "ולא של הקדש} "ואכלת" ולא מוצץ "ענבים" "לא ענבים ולא יין" כנפשך: כנפש של בעל הבית כך נפשן של פועל מה נפשל אוכל ופטור אף נפשו של פועל אוכל ופטור "שבעך" "ולא אכילה גסה" "אבל כליך לא תתן בשעה שאתה נותן לבליו של בעל הבית אתה אוכל ובשעה שאי אתה נותן לבליו של בעה"ב אי אתה אוכל} אמר רבי ינאי אין המבל מתחייב במעשר עד

"ואל כליך לא תתן" מתמט תלוש לבליו ← של בעל הבית תתן **חלמת בשעת** נמל מלאכתם תיבון קלי : **כי תבא בקמת רעך** . וגו' ותרמש לא תניף תלמת בשעת תרמש קלי : **תחים קמה קמה** . והמקשה לומר גזירה שוה זו כדי להקשות ולומר לימת דלא תיתפעי קרא תלא בחייבא בחלה כגון קמת מין דגן לבל בקמת קטנית לא : **מבמל תרמש בקמה** . הוא עומר הקרוב בספח שהוא בת מן המעורין שחייבין בחלה : **לד מוכח** . יין לנסכים וסולת למנחות : **ומתי נמי** זים . בהתי דיבול לחים בה לד מוכח והוא שמן למנחות **חבל אחר מיני חיבוטין ועבדים לא** : **בשעת תרמש** . שהוא גמר מלאכה : **מחל כליך** . כלומפרש לה **לעניל** ולקמן ← קדרים לה הכי : **מינח דבר תרמש הוא** . כגון קטניות : **דלמו בר תרמש** . כגון המוסק בזיתים והגודר בתמרים : **בעלי קמה** . הטומדים בקומה בארץ וכבל בכלל : **והא לתרמש קמה דמיחייבא בחלה הוא** . כלומר והא כבר לותבינא דליכא למילף בנ"ש דבקמה בת חלה קלי : **הני מילי** . דליכא למיפרך הכיון דמיחייב בחלה : **מקמי דדרשינן תרמש** . לרבות קטניות : **בשעת** . דדרשינן 'תרמש' ליהא ב"ש ואיתרבי קמה לרבות כל בעלי קמה : **כרם רעך** . "ואל כליך לא תתן" לבל כרם קוטי קתן : **מיבעי וכו'** . פלוגתא בהגוזל ומחליל* (ב"ק דף קיג.): **ולא של הקדש** . לסור לאכול : **ולא** ד"ה כמ"ד] **מונץ** * יין וזורק *החרלנים : **ולא ענבים ודבר אחר** . לטבול טבלים במלח למתקן שיחלב הרבה : **לנפשך** . כלילו הן שלך : **מה נפשך לוכל ופטור מן המעשר** . דהמ לא בגמרא מלאכתו למעשר דתנן (מעשרות פ"א מ"ו) יין מטירך לבור : **אף פועל לוכל ופטור** . **ולא** _ למרינן לוהיל דבגגריה לוכל על כרחו של בעל הבית הוה ליה כמקח, ומקח קובעת למעשר לף דבר שלא נגמרה מלאכתו כיון דזבניה לחבציה : **אין בעל מחייב** . לפילו מירתו בכרי בבלה : פני

*בכלל לכילה לכל המתת דכתיב "שבעך" ולא לכילה גסה' לחייב "ואכלת" למדרש מיניה ולא מוכן : [יומא פו.]

עד